

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Součkové a soudců JUDr. Antonína Koukala a JUDr. Milana Kamlacha v právní věci žalobce **Z. S.,** právně zastoupen Mgr. Zdeňkem Babíkem, advokátem se sídlem v Brně, Jakubská 9, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra,** se sídlem v Praze, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 2. 2003, č. j. OAM-4577/VL-11-ZA04-2002 vedené u Krajského soudu v Brně pod sp. zn. 55 Az 537/2003, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 23. 10. 2003, č. j. 55 Az 537/2003 - 35,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobce včasnou kasační stížností napadá usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 23. 10. 2003, č. j. 55 Az 537/2003 - 35, kterým bylo odmítnuto podání žalobce ze dne 5. 3. 2003, kterým se domáhal přezkoumání rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 2. 2003, č. j. OAM-4577/VL-11-ZA04-2002. Tímto správním rozhodnutím nebyl žalobci udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1,2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o policii České republiky ve znění dalších předpisů (zákon o azylu) a současně bylo vysloveno, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 téhož zákona.

Kasační stížnost podal žalobce z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Žalobce v kasační stížnosti uvádí, že napadeným usnesením bylo porušeno jeho právo na soudní a jinou ochranu zakotvenou v čl. 36 Listiny základních práv a svobod, neboť žalobci nebyl poskytnut dostatečný prostor pro realizaci jeho práva na přezkoumání zákonnosti rozhodnutí správního orgánu. Žalobce má za to, že lhůta stanovená žalobci usnesením Krajského soudu v Brně ze dne 2. 7. 2003, č. j. 55 Az 537/2003 - 22 k odstranění nedostatků podání byla nepřiměřeně krátká. Dále žalobce namítá, že citované usnesení mu bylo doručeno v českém jazyce, ačkoli ze spisového materiálu je zřejmé, že žalobce český jazyk neovládá, s obsahem usnesení se tedy nemohl seznámit. Podáním ze dne 26. 11. 2003 a ze dne 5. 5. 2004 pak žalobce podal k Nejvyššímu správnímu soudu návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Ze správního spisu vyplývá, že dne 4. 10. 2002 podal žalobce návrh na zahájení řízení o azylu u přijímacího střediska – odboru migrační a azylové politiky Ministerstva vnitra, pracoviště Vyšní Lhoty. Žalovaný rozhodnutím ze dne ze dne 18. 2. 2003, č. j. OAM-4577/VL-11-ZA04-2002, e. č. V036801 neudělil žalobci azyl z důvodu nesplnění podmínek uvedených v § 12, §13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, (zákon o azylu), ve znění zákona č. 2/2002 Sb., a současně bylo vysloveno, že se na žalobce nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu v platném znění.

Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu ke Krajskému soudu v Brně dne 5. 3. 2003. S ohledem na skutečnost, že žaloba neobsahovala náležitosti uvedené v § 71 s. ř. s., Krajský soud v Brně usnesením ze dne 2. 7. 2003, č. j. 55 Az 537/2003 – 22, vyzval žalobce, aby ve lhůtě 15 dnů od doručení tohoto usnesení své podání ze dne 5. 3. 2003 doplnil a upřesnil tak, aby bylo zřejmé, z jakých skutkových a právních důvodů považuje žalobce napadené výroky za nezákonné nebo nicotné, a jaké důkazy k prokázání svých tvrzení navrhuje. Toto usnesení bylo žalobci doručeno dne 16. 8. 2003, žalobu však ve lhůtě stanovené soudem nedoplnil, učinil tak až podáním podaným k poštovní přepravě dne 12. 11. 2003.

Krajský soud v Brně usnesením ze dne 23. 10. 2003, č. j. 55 Az 537/2003 – 35, žalobu odmítl dle ust. § 37 odst. 5 s. ř. s. s odůvodněním, že žalobce na výše uvedenou výzvu krajského soudu nereagoval, podání tedy nadále trpí takovými vadami, které brání meritornímu přezkoumání žalobou napadeného rozhodnutí. Současně soud poučil žalobce, že proti tomuto rozsudku lze do dvou týdnů od jeho doručení podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu prostřednictvím Krajského soudu v Brně.

Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti. Konstatoval, že kasační stížnost je podána včas (kasační stížností napadené usnesení bylo žalobci doručeno dne 26. 11. 2003 – zjištěno z doručenky založené v soudním spise, kasační stížnost byla podána dne 8. 12. 2003), jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátem.

Nejvyšší správní soud napadené soudní rozhodnutí přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel ve své kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Stěžejní námitkou žalobce uplatněnou v kasační stížnosti je skutečnost, že napadeným usnesením krajského soudu bylo porušeno právo žalobce na soudní a jinou ochranu zakotvenou v čl. 36 Listiny základních práv a svobod, neboť žalobci nebyl poskytnut krajským soudem dostatečný prostor pro realizaci práva na přezkoumání zákonnosti rozhodnutí správního orgánu. Žalovaný uvádí, že ve své žalobě ze dne 5. 3. 2003 citoval ustanovení správního řádu, která správní orgán v řízení o udělení azylu porušil, co se týká skutkových důvodů, ne jejichž základě tvrdil porušení zákona, odkázal dle svého tvrzení na žádost o udělení azylu a další spisový materiál. Žalobce má za to, že lhůta mu stanovená Krajským soudem v Brně usnesením ze dne 2. 7. 2003, č. j. 55 Az 537/2003 - 22 k odstranění nedostatků podání byla nepřiměřeně krátká, a to vzhledem k okolnostem, které byly krajskému soudu známy. Těmito okolnostmi žalobce míní své umístění ve vazební věznici, kde má jen omezené možnosti kontaktu s právníky nevládních organizací, a taktéž se svou manželkou, která jej může navštěvovat pouze jednou za 14 dní. Lhůta stanovená krajským soudem byla tedy pro žalobce nedostatečná, když neměl dostatek času obrátit se s žádostí o pomoc na některou z humanitárních organizací, proto tedy doplnil žalobu až po marném uplynutí této lhůty. Žalobce je přesvědčen, že krajský soud tím, že při stanovení lhůty nezohlednil skutečnost, že žalobce je umístěn ve vazební věznici, žalobci neposkytl dostatečný prostor pro účinnou realizaci jeho práva na přezkoumání zákonnosti rozhodnutí správního orgánu.

K této námitce žalovaného Nejvyšší správní soud odkazuje na znění ust. § 37 odst. 5 s. ř. s., podle kterého předseda senátu usnesením vyzve podatele k opravě nebo odstranění vad podání a stanoví k tomu lhůtu. Nebude-li podání v této lhůtě doplněno nebo opraveno a v řízení nebude možno pro tento nedostatek pokračovat, soud řízení o takovém podání usnesením odmítne, nestanoví-li zákon jiný procesní důsledek. O tom musí být podatel ve výzvě poučen.

V dané věci Krajský soud v Brně tedy postupoval správně, když žalobce usnesením vyzval k doplnění podání ze dne 5. 3. 2003, které skutečně neobsahovalo náležitosti stanovené § 71 odst. 1 s. ř. s. Krajský soud také v tomto usnesení poučil žalobce o tom, že nabude-li této výzvě ve stanovené době vyhověno, soud řízení o tomto podání odmítne. Je na soudu, aby určil, jaká lhůta je přiměřená, lhůta 15 dní je však v dané věci dostatečně dlouhá, když povinností žalobce bylo v této lhůtě pouze uvést, z jakých konkrétních důvodů namítá nezákonnost rozhodnutí správního orgánu. K tomu dle názoru Nejvyššího správního soudu žalobce nepotřeboval konzultaci s nevládními humanitárními organizaci, lhůta 15 dnů je však dostatečná i k tomu, aby žalobce mohl pracovník takovéto organizace ve vazební věznici za účelem konzultace navštívit.

Nejvyšší správní soud v této souvislosti odkazuje na ust. § 40 odst. 5 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li zákon jinak, může předseda senátu z vážných omluvitelných důvodů na žádost zmeškání lhůty k provedení úkonu prominout. Žádost je třeba podat do dvou týdnů po odpadnutí překážky a je třeba s ní spojit zmeškaný úkon. Lhůtu určenou soudem může obdobně předseda senátu také prodloužit. Je tedy věcí žalobce, že nevyužil svého práva daným mu tímto ustanovením s. ř. s. a nepožádal o prominutí či prodloužení lhůty.

K námitce žalobce, že předmět žaloby vymezil dostatečně, když ve své žalobě ze dne 5. 3. 2003 citoval ustanovení správního řádu, která správní orgán v řízení o udělení azylu porušil, a co se týká skutkových důvodů, na jejichž základě tvrdil porušení zákona, odkázal dle svého tvrzení na žádost o udělení azylu a další spisový materiál, Nejvyšší správní soud odkazuje na ust. § 106 odst. 1 s. ř. s., podle něhož musí být z kasační stížnosti zřejmé,

v jakém rozsahu a z jakých důvodů stěžovatel rozhodnutí soudu napadá. Pouhé citování ustanovení správního řádu bez odkazu na konkrétní závěry rozhodnutí krajského soudu a odkaz na správní spis není pro svou obecnost v souladu s citovaným ust. § 106 odst. 1 s. ř. s.

K námitce žalobce, že mu bylo usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 2. 7. 2003, č. j. 55 Az 537/2003 - 22 doručeno v českém jazyce, ačkoli ze spisového materiálu je zřejmé, žalobce český jazyk neovládá, a žalobce se s obsahem usnesení tedy nemohl seznámit, Nejvyšší správní soud uvádí následující. Podle ust. § 36 odst. 1 s. ř. s. mají účastníci v řízení rovné postavení. Soud je povinen poskytnout jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv a poskytnout jim poučení o jejich procesních právech a povinnostech v rozsahu nezbytném pro to, aby v řízení neutrpěli újmu. Podle ust. § 18 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění pozdějších předpisů, který se použije pro řízení ve správním soudnictví přiměřeně ve smyslu § 64 s. ř. s., účastníci mají v občanském soudním řízení rovné postavení. Mají právo jednat před soudem ve své mateřštině. Soud je povinen zajistit jim stejné možnosti k uplatnění jejich práv. Účastníku, jehož mateřštinou je jiný než český jazyk, soud ustanoví tlumočníka, jakmile taková potřeba vyjde v řízení najevo.

Jak již dříve Nejvyšší správní soud judikoval, shora citovaná ustanovení soudního řádu správního a občanského soudního řádu týkající se procesních práv účastníků řízení, je nutno vyložit tak, že poučení o procesních právech a povinnostech je soud povinen poskytnout účastníku v takové době, kdy je toho podle stavu řízení pro něj zapotřebí, tedy tehdy, jestliže v průběhu řízení zjistí, že tento neovládá jazyk, kterým se jednání vede. V dané věci však taková situace nenastala. Žalobce, který nebyl zastoupen advokátem, podal žalobu, kterou zahájil soudní přezkoumání rozhodnutí správního orgánu, v jazyce českém. V průběhu řízení nevyšlo najevo, že žalobce neovládá jazyk, kterým se jednání vedlo. Samotná skutečnost, že účastník řízení je cizí státní příslušník, s nímž byl v průběhu azylového řízení veden pohovor v jeho rodném jazyce za účasti tlumočníka, sama o sobě bez dalšího nezakládá povinnost soudu doručovat mu poučení o procesních právech a povinnostech v jeho rodném jazyce. Nelze tedy přisvědčit žalobci, že tím, že mu usnesení Krajského soudu v Brně ze dne 2. 7. 2003, č. j. 55 Az 537/2003 - 22 bylo doručeno v českém jazyce, došlo k nezákonnosti, neboť i ta okolnost, že žalobce po lhůtě podání ze dne 5. 3. 2003 doplnil, nasvědčuje domněnce, že porozuměl obsahu usnesení.

V dané věci tedy Nejvyšší správní soud vzhledem k výše uvedenému dospěl k závěru, že krajský soud nepochybil, když napadeným usnesením podání žalobce ze dne 5. 3. 2003 odmítl. Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost jako nedůvodnou v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

O návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle ustanovení § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud nerozhodoval, neboť se jedná o věc, která byla vyřízena v souladu s ustanovením § 56 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. přednostně.

O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle ustanovení § 60 odst. 1a 7 s. ř. s., podle kterého, nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Žalobce v tomto řízení neměl úspěch, nemá tedy právo na náhradu nákladů řízení. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud žádné mu vzniklé náklady nad rámec běžné úřední činnosti ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žalovanému se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 19. května 2004

JUDr. Marie Součková
předsedkyně senátu